

R á n k r ó l.

— F ü r d ő i l e v é l . —

Julius 22.

Ha nyári saison gyün, nehéz házban ülni* szól Zebulon bátyának az ő elpusztíthatlan, kedves humorával. El hát a szabadba. Menjünk fürdőre, szívjuk a balzsamos, éltető levegőt. Használjuk fel a kínálkozó alkalmat, s szerezzük be jókor az elzúllott egészséget, hogy legyen ismét mit pazarolni pipafüstre, bor és szép leányra a rideg téli időnyben.

Mióta azonban megtörtént velem azon tragicomicus eset, hogy a már kifizetett reggelimet ott kelle hagynom a »tessék beszálni» parancsára a vasúti indóházban, s ebbeli vigasztalásomra a nagy sietségben még azon ujonatú, bár kontóra vett felsőmet is ott felejtém: azóta mondom nem sodortam magamat, ha lehetséges, többé ily kellemes situációbba, s nem utazom vasúton. Ekkép lön hogy e helyett szekérre ültem s alávetem magamat a testgyenyészet és lökdösés azon nem éppen kényelmes fájának, melyet találó nyelven »tengelyen való utazás» nak nevez a profánus világ.

Utam a Dargó festői szépségű hegyei közt vezetett el, hol a rengeteg bükk és tölgyerdők fái bölintgatnak szédítő magasságból a hegy lábánál halandó szerény utas felé. Valóban megkapó tájék! A föld domborzati viszonyai ritkán mutatnak ily változatoságot, mint e helyen. Itt egy szikla akar engedni a nehézség törvényének, a amott egy másik emeli felfelé az idő által megrongált tar fejét. Mig lent a hegy lábánál ragyog feléd a csergedező patak kavicsos medréből, hivatogatólag intvén hús tekintetével túrhetlen szomszúságot felé. Bent az erdő titokzatos sűrőjéből kandikál ki formás fejecskejével a cryptogámok fejedelme, a fekete hátú tinoru. S hogy a hatás teljes legyen, a távolból furulyaszó, közelből a fák bús sóhajása olvad gyönyörű harmóniába.

De ime itt van Ránk. Négy év alatt minő változás! Én megvédtem, ő megfiatalodott. Meglehet hogyha én is kormányi subvencióba részesülnek, nem volna ily éktelenül barázdált homlokom. Nézzünk szélyel. A szökőkút előtti nedves és idomtalan ház egyrésze elhanyagolt, s helyén csinos virág ágyak ütöttek csendes tanyát, melyek között éppen most lépdel egy sovány asszonyosság. Vajon min gondolkodik? Talán, hogy ő is virított ugy egykor, mint e szerény viola, s hogy ő hozzá is el-elszállingóztak a csalfa lepkék egy pár édes csókra. Ki tudná azt meg mondani? A fürdő helyiség egy része kitaroztatott; a bemenetelnél egy bazárnak szánt ékes helyiség dicséri mesterét; bent az erdőben egy izléses erdei lak emelkedik, előtte egy kised szökőkút, két-águ csövében eresztvén ki hűvös vizét.

Ha Gleichenberg a magyarok fürdője, akkor Ránkot méltán lehet par excellence zsidófürdőnek nevezni. Azok az épületek, melyeknek ablakán ha kitolnád fejedet, s nem huzhatnád többé vissza, azok a helyiségek jobbára Izrael sarjait rejtegetik nedves falaik között. A keresztyén kevés. Ezek közül a Vladárok triászát: Kristófot, Józsefet és Tamást, továbbá Fejes Istvánt, a s.-a.-ujhelyi kitünő műveltségű ref. lelkeszt, Buza János sárospataki tanárt nejlél, Csapó Józsefnét és Kandó Kálmán exministériális hivatalnokot jegeztük fel. A mult hetekben Trefort Ágoston

tott, legalább azt bizonyítják a már eddig is talált sok emberi csont részek, a melyek a pincze ör állítása szerint összegyűjtve ugyanott már egyszer befalaztattak. E kriptában volt valószínűleg eltemetve és befalazva Aba Sámuel királyunk is. Az óriási bazalt kőzet egyik szögletében tátong ki egy meglehetősen nagyságu kerek nyílás, a mely a sziklába be körülbelül 30 m. hosszu ságu, 1 1/4 m. magas és 1 1/4 m. szélességű. Az emberi kéznek munkája azonnal észrevehető ez ürege. A nyíláson kívül tisztán látható nyomai vannak a természetes befalazásnak, amelyek a sir létezését tagadhatlanul bizonyossá sőt kétségen kívülé teszik.

E sirban nyugodott Aba Sámuel. Allításunk igazolására szóljon a következő: Aba S. 1042-ben Saáron a Benczés rend részére kolostort állított, amely kutfőleg beigazolt történeti igazság s e mellett bárki a romokból, melyek ott maig is láthatók, egy porladozó ősi épület létezését okvetlen észreveheti. Hogy majdnem minden kolostor kriptával van ellátva, az sem szenved kétséget. Azt is tudjuk, hogy a régi időben a szerzetesek mindig dugdosták, takargatták, sőt megmentették üldözött protektorait, akik az ő létezésüket elősegítették (p. o. Álmos és vak Béla esetei.)

Aba Sámuel 1044-ben a győri és később a ménfői ütközetben Heinrich és Péter egyesült seregei által megveretvén, menekülése közben megöletett és valószínűleg gyöngyös-patai, birtokán halt meg. Innen az általa csak 2 évvel ezelőtt felállított szerzet tagjai, kik közül mint betegápolók és gyóntatók mindig szoktak a ki-

kultus-miniszter is lerándult ide Kassáról Schuster Konstantin kassai püspök s több egyetemi tanár kíséretében, kárpótlást szerzendő a III ik egyetem ügyében személyét ért sok alkalmatlankodásért. Lapoknak nem mondhatnám, hogy valami bőviben vagyunk. A Hon, Ellenőr, Üstökös, Sárospataki Lapok s még valami német újságon kívül nem vettünk észre más napi terméket.

Nem tölténem be méltóan tárczairói tisztelem, ha megfeledekzném a zenekar működéséről, mely páratlan ügyességgel tudja boszantani a patienszek füleit. Már énszerintem a zenekar a vendégek mulattatására, nem pedig gyötrelmére szolgál; miért hát ily tökéletlenségek szerződötése?

Többet is beszélhetnék még, de mivel az egyszeri kántorként, a hosszadalmasság csak az ivásban kellemes: ennélfogva bezárom soraimat, nem akarván álmodni hozni tisztelt otvasóim mármár nehezülő pilláira.

Szabó Kálmán.

Külömfélék.

A gazdák figyelmébe. A földmívelési miniszteriumban egy újabb osztály nyílt meg »kultúr-mérnökség» czímen, melynek célja a vidéki gazdáknak és földbirtokosoknak megadni az utat-módot miképen lehet az ott létező patakok szabályozni és ezzel a szántóföldekkel ármentesíteni és miképen lehet a vizet nélkülözö területekre legkönnyebb uton a vizet vezetni. A kormány e célra az illető községek vagy földbirtokosok fel-szólítására kiküldi a maga mérnökeit, kik a gazdakkal egyetemben megállapítjuk a leghelyesebb és legcélszerűbb utakat, kik azután javaslatot tesznek, tervezetet nyújtanak át és ha az illető gazdák az ezen megállapított terv kivételéhez a munkálatot megfakárják kezdeni, színte a kormány küld ki egy rétmestert (de ekkor már a gazda fizeti, annak a napidiját,) ki a kultúr-mérnökség időnkinti ellenőrzése mellett pontosan elkészítettí azt. E napokban a mérnökök Legyes-Bényén dolgoztak és mondhatni szép eredményt mutattak fel, mert a monoki patakok, mely eddig minden évben tömérvek kárt okozott oly czélszerűen szabályozták, hogy a viz más uton való levezetése egyszersmind a vizet nélkülözö területekre is nagy haszonnal járt, mert így az ármentesítés biztos és a száraz területek vizet kaptak. Az eszme megpendítője Zalay István földbirtokos volt, ki a mérnököknek e munkájokban nagy segédkezést nyújtott.

Meghívó. A Keleti-Kárpátok osztálya V. ik közgyűlését, háziipar-czikkek, ásványvizek, bányászati és vegyitermékekkel rendezett kiállítás-sal összekötve Maramaros-Szigeten fogja megtartani; melyekre a Kárpát egyesület összes t. cz. tagjait és barátait van szerencsém ezennel az osztály nevében a legszívélyesebben meghívni. A gyűlés és kiállítás sorrendje a következő: Hét.ón augusztus 14-én délelőtti 10 órakor a kiállítás ünnepélyes megnyitása és megtekintése. Dálátán 1 órakor közös ebéd. Kedden augusztus 15-én délelőtti 9 órakor a közgyűlés kezdete következő napirenddel: a) az évi jelentés felolvasása; b) az 1882. évi pénztári jelentés és az 1882. évi augusztushó végén meglevő pénztármaradék közlése; c) új választmányi tagok és a pénztár-vizsgálók megválasztása; d) a legközelebbi közgyűlési hely megválasztása; e) esetleges indítványok tárgyalása. A közgyűlés befejezése után a fényesen kivilágított szlatinai Kunigunda sóakná-

rályi táborban lenni. — őt mint alapítójukat és kegyurokat a közeli Saárra vitték és a kolostor kriptájába készített üregbe elhelyezték és befalazták.

Az akkori nagyon is zavaros és a bel-valamint küháboruk által gyakran dult országban az erre vonatkozó részletes kutfői adatok teljesen hiányzanak, ami talán abból is következik; mert a szerzetesek Aba Samunak helttestét elrejtették és azt mindenki előtt titkolták. Sem Kézay, sem Turóczy sem Pertz a részletekről nem szólnak, csupán annyit említenek fel: hogy Aba Sámuel saját táborában levő s íranta ellenséges indultal viseltető emberei ölték meg. (Horváth M.) Minden valószínűség összejátszik tehát arra: hogy Aba Sámuel itt nyugodott és innen vitétt később Székesfehérvárra a királyok sirbolt-jába. A nép hagyomány is szájról-szájra fentartotta ezt; de maga a kriptának egykori tulajdonosa B. Haller Sámuel is megakarván e fontos és nevezetes helynek emlékét a jövő számára örökíteni, a következő felirata nagy márványem léktáblával jelölte meg e helyett:

HAC IN CAVERNA FVIT DEPOSITVS
SAMVEL ABA
REX HVNGARIAE QVINPOTIVS IMPIVS
REGNI VASTATOR
IDOLO LARIA ET CRVDELITATE
FAEDATVS REX
A
POPVLARIBVS GAESVS AD TIBISCVM
OBSTVPESCITE

nak megtekintése. Délután kocsiás Rónaszékre, és az Apaffy sóakna megtekintése. Augusztus 16-án és a rákövetkező napokon kirándulások a következő vidékekre, választás szerint, csoportokban: Első csoportba jönnek azok a kirándulások, melyeket könnyen hozzáférhetőségök, részint pedig közelségök folytán fáradság nélkül meg lehet tenni. Ezek: Brébi fürdő, Guttin hegy, Kabolapolyána, Opresza havas, Viski és huszti várhegy. II. csoport, hosszabb utak nehezebb hozzáférhetéssel: Körösmező, Tisza eredete, Visó, Bors, Kirlibába, Visó, Fajna, Királymező és vidéke, Dragomér, petroleum források, Cibbes, Köhát. III. csoport; legnehezebb, leghosszabb időt igénylő kirándulások. A Pop-Iván, Hoverla és Pietrosz (borsai) havasok megmászása. Azon tisztelt vendégek, kik a lakás közvetítését óhajtják, felkéretnek ebbeli óhajukat, a résztvevők számának megnevezése mellett legkésőbb f. é. augusztus 12 éig, Halas Ferencz városi kapitány urnak M.-Szigeten, táviratilag vagy levél által bejelenteni. A magyar északkeleti vasut és a vele szomszédos vasutak, a kiállítás látogatására 33 1/3%-os díj kedvezményt engedélyeztek; az egyes állomásokról szóló indulási idők, a fizetendő menet díjakkal együtt az alábbi kimutatásban kitüntetvük. Ezen jegyek az alább megnevezett állomásokon f. é. augusztushó 10-től kezdve, bezárolag azon vonatig, mely M.-Szigeten augusztus 14-én reggel megérkezik az oda-vissza-menetre válthatók. A visszamenetre szóló érvényesség augusztus 14-én a M.-Szigetről este 9 óra 19 pkor induló vonattal kezdődik és tart augusztus 25-én éjjeli 12 óráig, mely időpontban az utas a kiindulási állomáson megérkezni tartozik. Budapest, csoportosítható körutazási jegyek odamenetkor Miskolczon át, és visszajövetkor Debreczen-Szolnokon át 33% mérséklés és 40 napi érvényességgel bármilyen időben válthatók. Ezen jegyek azonban rendszeren két órával az illető vonat indulása előtt váltandók. A nagy. kir. államvasutakon Budapestről Debreczenbe és Miskolczról Szerencsre és vissza szálló menetjövét jegyek kaphatók, mely jegyek mellett Debreczenben és Szerencsen M.-Szigetre szálló menetjövét jegyek váltandók. Ily kedvezményes jegyek válthatására semmi igazoló okmány nem szükséges és minden vasúti állomási pénztárnál válthatók. Siegmeth Károly, osztály-titkár.

A honvéd tisztikar által rendezett nyári multság minden tekintetben sikerült. Nagy közönség vett benne részt, melynek szórakoztatására a derék tisztikar mindent elkövetett. Volt czéllövészet, versenyfutás, táncz s volt jó magyaros ebéd, mely nélkülözözte a teketóriát és azért mindenkit kielégített. Csak késő éjjel vetett véget a mulatságnak.

Nyilvános köszönet. A s.-a.-ujhelyi polg. takarékpénztár s hitelegylet a helybeli ipariskola javára 30 frtot adományozott, mely kegyes adományért nevezett pénztintézetnek az ipariskola szék elnöksége nevében forró köszönetet mond Ujfalussy Endre, városi főbíró.

Vaddisznó. T. Gy. helybeli vadász a mult csütörtökön a r.-bányácskai erdőségben egy másfél mázsás fiatal vadkant ejtett el.

A fanatizmusnak egyik hirdetője került a napokban a hatóság elé egy ambulans pater személyében, ki a Barátszeren egy háznál formális isteni tiszteletet hevenyészett; volt oltár, prédikáció, ájtatos publikum s a »post rebus bene gestis» — (a la dargói szent asszonytól)

LVRIDAS RERV M VICES

EX REGIO MAVSOLEO

VIDETE CELLARIA

VBI MORTIS CRVENTA SPOLIA

IBI HILARIA TVRGENT DOLIA

INDE RVBET BACCHVS

VINVM SARIENSE FALERNO

INDE RVBET MELIVS

NVNC BIBE FAC RVBEAS

E

RVDERE PROTRAXIT GENERALIS

LIBER B. SAMVEL HALLER.

Az utóbbi két sorban van az: hogy ki és mely időben emeltette a fenti tartalommal ellátott márványtáblát. Emeltette u. i. B. Haller Sámuel MDLLLLLXVIII. = 1768 ban.

Különbén a pincze furásai alkalmával már eddig is nagy mennyiségben talált emberi csontvázak méltán föltételezik, hogy itt a multban a Benczések klastromának volt egy későbbben bizonyára elpusztult kazamatája, a mely a klastrommal együtt ugylátszik az örök semmiség és feledés titokszertü homályába tünt el. A klastrom a mohácsi vész után nyomban elpusztult; a kazamata pedig egy igen jeles pinczének adta át helyét, a melyben mai nap is kitünőbbnél kitünőbb borok foglalnak helyet, emelkedett hangulatba hozván azokat, kik egy ősi magyar király sirját meglátogatni oda elzarándokolnak. Tempora mutantur.

Kovács Zoltán.

magnum
bolond p
hiveinek
szurt s a
és miután
gyönyörű
zába, még
— Jó utá
A s
1882/3-ik
javító és
gák szept
növéndék
s az any
történelm
a középt
títhatni.
modvány
sághoz
szerelten
b) keresz
részéről,
szülők va
zonyitván
Ha
földbirtok
pedig a
ment vé
idők egy
badságha
A
Ak
madik v
gény Ga
Igy
igazi ne
csak Ga
Pe
bevallja,
rá a La
a szerele
elvette
—
a három
Ily
T. K. 262
1882.
A
tóság rés
s.-a.-ujh
Mihály, U
József, U
Jánosné s
Andrásné
szül. Unt
Petersák
gyámja f.
mint néh
kirendelt
tási ügye
követelés
10 frtot t
napjától j
45 kr. vé
fit 40 kr
rehajtási
János, U
Mária, K
Petersák
850. össz
váltsággal
rei rét és
helyett a
elrendelte
szeptem
kir. törvé
M
1)
2)
árverési
3)
10% -át k
képen a
4)
pedig az
15 nap a
rom hó a
hó alatt,
jától szá
intézend
kérvény
lefizetni;
5)
idejüleg
alatt ezh
S.-a.-Ujh
K
1882. év
I.
ktr. tszél
T. K. 2
1882
A
röl közh
rehajtató
czigándi
ügyében
léznek s
kamatok

TK. 2445. szám.
1882.

Árverési hirdetés.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy az államkincstár végrehajtónak özv. Burger Benjaminsé, mint néhai Burger Benjamin végrehajtást szenvedő örökösöké agárdi lakos, valamint az esetleg ismeretlen örökösök képviselőjére ezennel kirendelt ügygondnok dr. Nagy Armin s.-a.-ujhelyi ügyvéd elleni végrehajtási ügyében, a végrehajtató részére megítélt 891 fnt 9 1/2 kr. adóhátralék s ettől 1879. évi novemberhó 30-ik napjától járó 6% kamatoknak 14 fnt 50 kr. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi a 3 fnt 67 kr. hirdetés és 1 fnt 30 krnyi bélyeggel együtt 8 fnt 97 krban felmerült költségeknek kielégítése végett a végrehajtási árverés az agárdi 72. sz. tjkönyvben 92. és 1361. hr. sz. a. foglalt Burger Benjamin tulajdonánál felvett 161. sz. lakház és gazdasági épületekkel ellátott belsőség, valamint a járadnya törzész rész dűllőben helyezett külsőségéből álló ingatlanra elrendeltetvén, annak megtartására határidőül **1882. évi szeptemberhó 21-ik napjának d. e. 9 órája** Agárd községe házához kitűztetett.

Miről is az érdeklettek azzal értesítettnek:

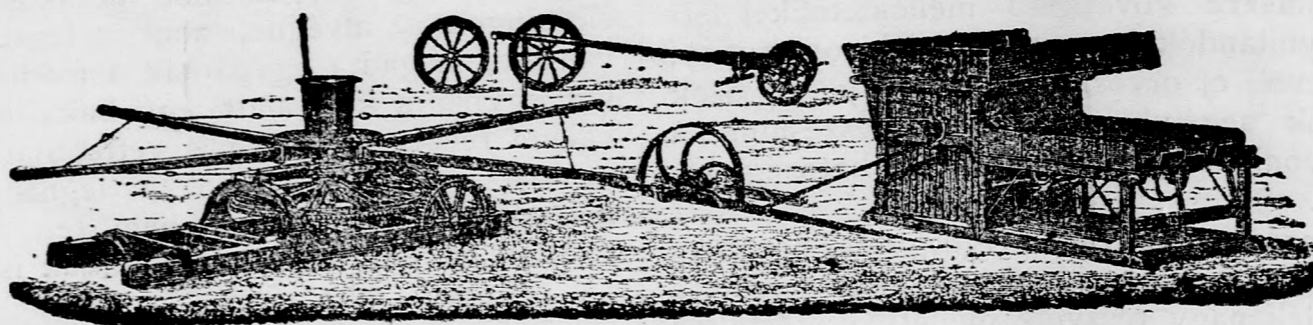
- 1) hogy a megállapított kikiáltási ár 890 fnt;
 - 2) hogy a fent megjelölt ingatlan ezen csupán egy árverési határnapon a kikiáltási áron alól is elfog adatni;
 - 3) hogy árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10% -át, vagyis 89 fntot készpénzben vagy óvadékképes papírban bánatpénzképen a kiküldött kezéhez letenni;
 - 4) vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első 1/3 az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a második 1/3 ugyanazon naptól számított három hó alatt, az utolsó 1/3 ugyanazon naptól számított hat hó alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt ezen kir. törvényszékhez intézendő két példány és két felzetten szerkesztendő letéti kérvény mellett a s.-a.-ujhelyi kir. adó, mint letétbírónak letétbe adni;
 - 5) hogy jelen árverési hirdetés kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi hivatalánál, valamint Agárd községe előljárási hivatalánál megtekinthetők.
- Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnak, 1882. évi júniushó 30-ik napján tartott üléséből.

Hornyay.
h. kir. tszéki jegyző.

Br. Fillenbaum,
kir. tszéki elnök.

A s.-a.-ujhelyi kiállítón az első díj s arany diszoklevéllel, a zombori kiállításon a „magyar ipar feljlesztéseért“ dicséret oklevéllel jutalmazott, a magyar államgépgyári

gőzmozgony és vaskeretű gőzcséplőgépeért
valamint a S.-a.-Ujhely, Ada, Zala-Egerszeg, Rimaszombat és a Széchenyi kiállításokon első díjjal kitüntetett szabad. járgány cséplőgépek, tisztító és zsákoló készülékkel

FEHÉR MIKLÓS

vezérügynöke, magyar, osztrák, angol, francia, amerikai és német mezőgazdasági gépgyáraknak, Budapest, üllői ut 25. sz. »Köztelek«

ajánlja legnagyobb és dus tartalmu raktárát az általa legelőször behozott és legújabb és legszilárdabb szerkezetű járgány cséplőgépeit 2—4 lóerőre tisztító és zsákoló készülékkel, tovább kisebb cséplőgépeit kézi, vagy 1—2 lóerőjű járgány hajtásra, szalma és törek rázóval, vagy a nélkül, tisztító és választó rostáit. Trieur konkoly búkköny és zabválasztó valamint a mezőgazdaság szakmájába vágó minden egyéb kitűnő szerkezetű gépeit a legolcsóbb árak és kedvező feltételek mellett.

3—6 **Ábrázolt árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.**

A közkedveltségű

krakói cserépkályhákból

ez idén is legnagyobb választásra berendezett

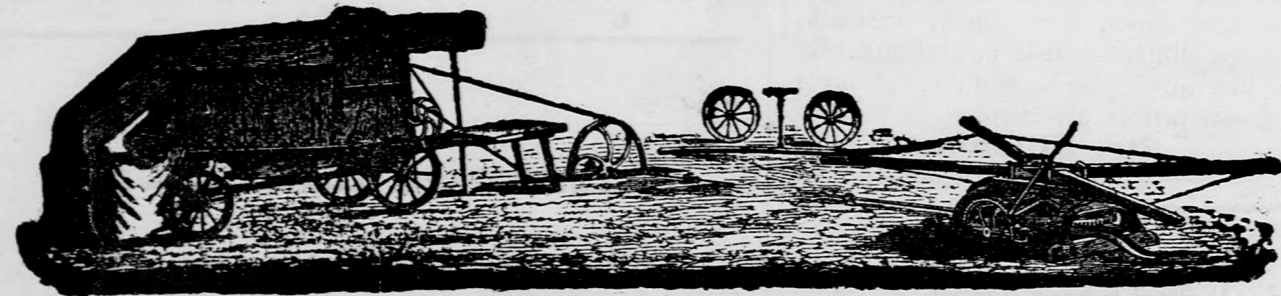
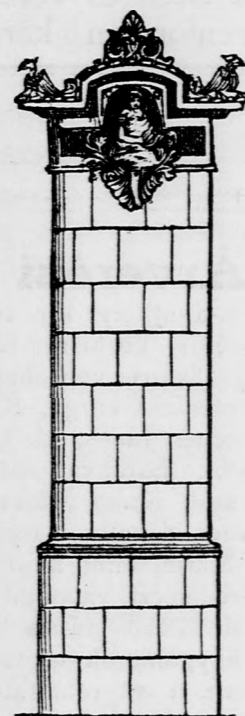
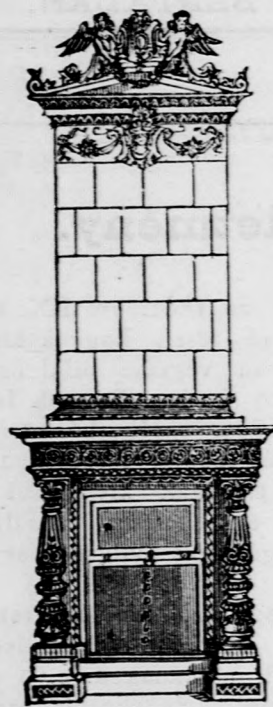
FŐRAKTÁRT

tartván, van szerencsém azokat, a nagyérdemű közönségnek ajánlani.

LINKESCH SAMU ÖZVEGEYE

vasüzlet Eperjesen.

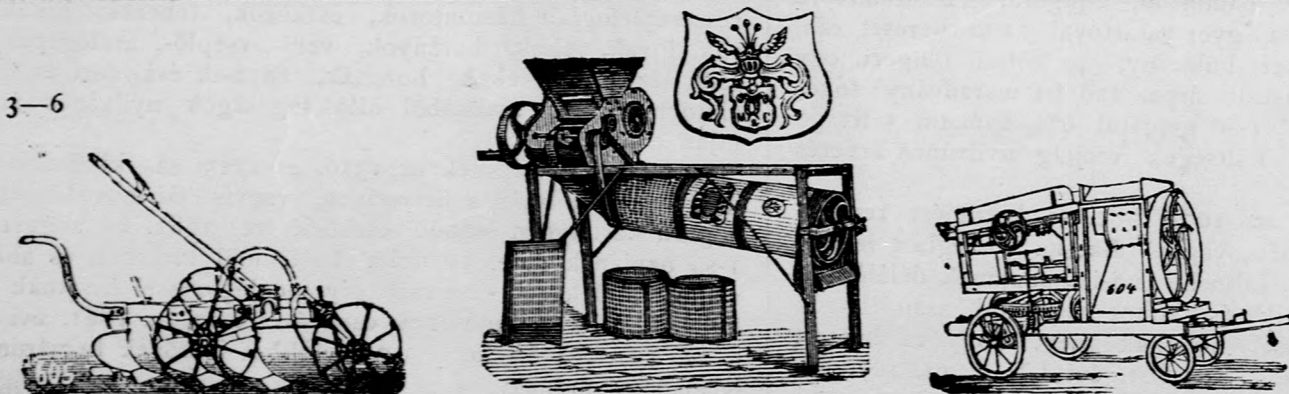
3—6 **Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.**

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH
Első magyar gazd. gépgyára Budapesten.

RAKTÁR **GROSSMANN J.-nél**, váczki-körút 76.

3—6

Hirdetés.

A sárospataki főiskola részére négyszáz métermázsa rozs szükséges, mely legalább részben augusztus 26-ig Sárospatakra szállítandó. Kik ezt szolgáltatni hajlandók, zárt ajánlatukat mustra rozs melléklésével legkésőbb augusztus 12-ig a főiskola pénztári hivatalába adják be.

Sárospatakon, 1882. jul. 17.

Alázatos szolgálja
ZSINDELY ISTVÁN,
gazd. vál. elnök.